

Motion till riksdagen 2025/26:1912

av **Annika Strandhäll (S)**

Individualiserad föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa en helt individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra informationsinsatser om jämställt uttag av föräldraledighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ekonomiska incitament för att främja ett jämnare uttag av föräldrapenning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett jämställt uttag av föräldraledigheten är en central fråga för jämställdheten i Sverige. Föräldraförsäkringen är ett av de viktigaste verktygen för att både kvinnor och män ska kunna kombinera arbetsliv med familjeliv. Trots att det gått över fyrtio år sedan föräldraförsäkringen infördes är uttaget fortfarande ojämnt fördelat. Kvinnor tar ut cirka 70 procent av föräldrapenningdagarna, vilket leder till konsekvenser för kvinnors position på arbetsmarknaden, inkomstutveckling och pensioner.

Sverige har länge haft ambitionen att vara ett internationellt föredöme i jämställdhetspolitiken. Vi har steg för steg tagit viktiga beslut, som reserverade månader i föräldraförsäkringen. Men utvecklingen går för långsamt. Den nuvarande modellen, där en del dagar kan överlätas, har inte visat sig tillräcklig för att åstadkomma ett helt jämställt uttag.

En individualiserad föräldraförsäkring innebär att dagarna delas lika mellan föräldrarna och inte kan överlätas. På så sätt får varje förälder ansvar och rättighet till hälften av dagarna. Detta stärker både barnets rätt till båda sina föräldrar och jämställdheten mellan kvinnor och män.

En individualiserad föräldraförsäkring är också en arbetsmarknadspolitisk reform. När både kvinnor och män förväntas ta lika stort ansvar för föräldraledighet ökar arbetsgivares incitament att behandla föräldrar lika vid anställning, befordran och löneutveckling.

Utöver en reform av försäkringens konstruktion krävs informationsinsatser för att förändra attityder kring föräldraledighet. Det är viktigt att tydliggöra för både arbetsgivare och föräldrar att föräldraförsäkringen är en individuell rättighet.

För att underlätta övergången till en individualiserad föräldraförsäkring bör regeringen även utreda möjliga ekonomiska incitament som kan främja ett mer jämställt uttag.

Det är hög tid att ta nästa steg. Sverige kan inte nöja sig med en halvdan jämställdhet. En individualiserad föräldraförsäkring är avgörande för att nå ett mer jämställt samhälle, där både kvinnor och män har samma möjligheter i arbetslivet och i familjelivet.

Annika Strandhäll (S)